TA`LIM JARAYONIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR DAVRIDA BOSHLANG`ICH TA`LIM O`QUVCHILARINING O`QUV-BILUV FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH

Muallif: Javliyeva Gulnoza Maxmudovna[1]
Affiliyatsiya: Xalqaro Nordik unversitetining magistranti[1]
DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.17320170

ANNOTATSIYA

Boshlang`ich sinf o'quvchilarining ona tili fanini o`rgatishda qiziqarli didaktik o`yinlar orqali o`rgatish , boshlang`ich sinflarda ona tili darslarini raqamli tashkil etishdagi pedagogik mahorat ustuvorligi, o`quvchilarda ona tili faniga oid bilimlarini rivojlantirish masalasi, o'quv faoliyatiga ta'sir etuvchi psixologik va pedagogik omillar, o`quvchilarga ona tili fanini o`rgatishda dars jarayonida tushunarli va oson usullar orqali darslarni tashkil etishga amaliy takliflar ko`rsatilgan.

NORDIC INTERNARTIONAL UNIVERSITY

Kalit so'zlar: ta'lim jarayoni, o`quvchi, o'zlashtirish, boshlang`ich sinf, o`qituvchi, didaktik vositalar, intellektual, mustaqil fikrlash, sifat, samardorlik.

KIRISH

Mamlakatimizda innovatsion taraqqiyot, raqamli texnologiya bilan rivojlanib borayotgan bir davrda kelajagimiz davomchilari bo`lgan yoshlarning ijodiy g`oyalari va ijodkorligini har tomonlama qo`llab-quvvatlash o`quvchilar tafakkurini rivojlantirish, shu yo`lda xalqaro tajribalarni o`rganish, intellektini boyitish,mantiqiy – qiyosiy fikrlashga o`rgatishimiz lozim. Ilm har qanday zamon va makonda ham najot yo`li, zulmatlarni yorituvchi nur,insonni kamolatga yetaklovchi buyuk ne`mat bo`lgan. Barcha davrlarda bobolarimiz ilmning millat va davlat kelajakdagi o`rnini juda yaxshi anglaganlar. Buning yorqin misoli sifatida Imom Buxoriyning o`n ikki asr oldin "Dunyoda ilmdan boshqa najot yo`q va bo`lmag`ay",degan fikrlarini keltirish mumkin. Globallashuv va raqamli texnologiyalar davrida ham ta`lim, bilim, zakovat tushunchalari o`z qiymatini yo`qotmaydi, aksincha, dolzarbligi yanada oshadi. Ilmni saodat deb bilgan xalq borki, rivojlanishga yuz tutishi muqarrar. Asosiy invistitsiyani ta`lim tizimiga kiritadigan mamlakat, albatta, ulkan yutuqlarga erishadi. O`zbekiston ta`lim tizimida umumiy o`rta ta`limning sifatini oshirish, o`quv jarayoniga kriativ pedagogik va axborot texnologiyalarini joriy etishdagi keng qamrovli islohotlar natijasida boshlang`ich ta`limda, sifatli ta`lim xizmatlari samaradorligini oshirish, shiddat bilan rivojlanib borayotgan globallashuv va raqamli texnologiyalar jarayonida ongli yashashga qodir shaxsni kamol toptirish salmog`i kengaydi. Zamonaviy platformalar orqali pedagoglarning dars o`tish jarayonlari yanada qiziqarli tarzda olib borilmoqda. Prezidentimizning 2022-yil 28-yanvar kuni maktab ta`limini rivojlantirish masalalari bo`yicha o`tkazilgan videoselektor yig`ilishida "Najot ta`limda,najot tarbiyada,najot bilimda"degan so`zlari yuqoridagi

fikrimizga yaqqol misol bo`lib, zamirida juda katta ma`no mujassam bo`lgan desak, xato qilmagan bo`lamiz.

Asosiy qism: Y.A.Komeniskiy O`rta asrning so`ngi davrlarida bolalar ta`lim olayotgan barcha muassasalarni *"insonparvarlikni tarannum etuvchi ustaxonalar"* kabi bo`lishi lozim deb hisoblagan. Shu sababli o`quvchilarga har bir fanni mukammal tarzda o`rgatish lozim. Ayniqsa ona tili va o`qish fani to`g`ri fikrlash, yozish va nutq madaniyatini shakllantiradi. O`quvchilarga nutqiy faoliyatda akustik tomondan o`zgarishlarni ona tili fanini o`qitish davomida raqamli texnologiyalardan samarali foydalanish orqali tushuntirish mumkin.Masalan, Kahoot, Quizizz, Flippity kabi platformalar orqali dars jarayonini yanada qiziqarliroq olib borish mumkin . Quyida ona tili faniga oid topshiriqlardan namunalar ko`rib chiqamiz.

1. Talaffuzida jarangsiz, ammo yozilishida jarangli bo`lgan so`zlarni toping.

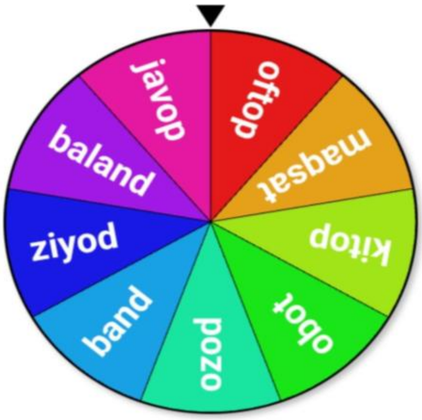

2. So`zlarni to`g`ri joylashtirib gap tuzing .Gapdagi harf birikmalarini toping va belgilang.

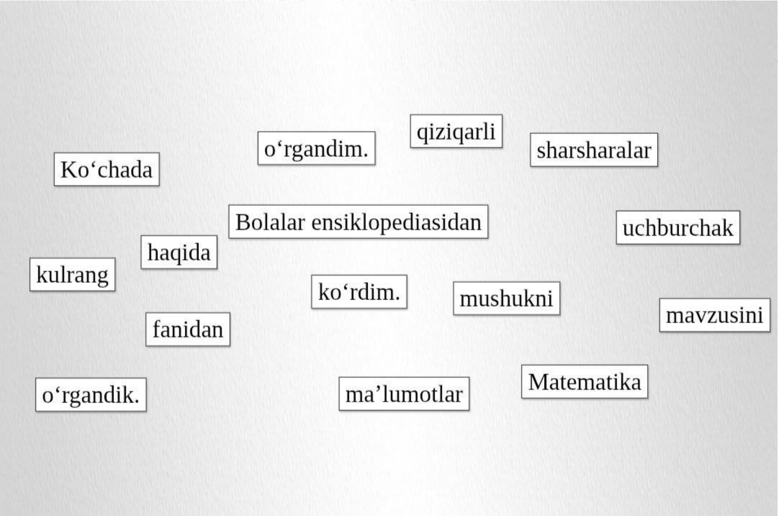

3. Harflarni shunday to`g`ri joylashtiringki o`zbek xalq maqollari kelib chiqsin.

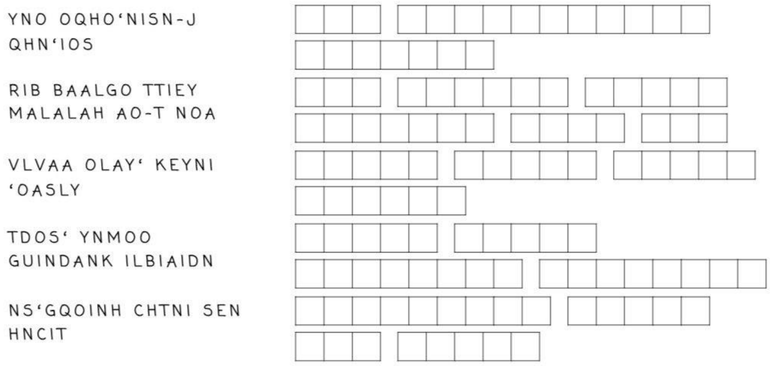

1-savolga javob topamiz.

Talaffuzi	Yozilishi
bant	band
javop	javob
obot	obod
balant	baland
kitop	kitob
ozot	ozod
oftop	oftob
maqsat	maqsad
ziyot	ziyod
bant	band

NORDIC INTERNARTIONAL UNIVERSITY

Ona tilimizda bunga o`xshash so`zlar juda ham ko`p shu sababli o`quvchilarga boshlang`ich sinfdan to`g`ri imloviy yozishni o`rgatishimiz lozim.Yuqoridagi aylana shaklni Flippity platformasi orqali yaratishimiz mumkin. Bunda aylana shaklga mavzuga oid so`zlar yoziladi "Generate" tugmasi bosiladi. Hosil bo`lgan so`zlarni barabanni aylantirish orqali o`quvchilar bilan tahlil qilinadi.

2-savolga javob topamiz.

Bolalar ensiklopediyasidan sharsharalar haqida qiziqarli ma`lumotlar o`rgandim.

Ko`chada kulrang mushukni ko`rdim.

Matematika fanidan uchburchak mavzusini o`rgandik.

Yuqoridagi so`zlardan foydalanib gaplar tuziladi. Bu o`quvchilarda so`zlarni ma`no jihatidan moslashtirish ko`nikmasini shakllantiradi. Gaplardagi harf birikmasini belgilash esa o`quvchilarda harf birikmalarini farqlay olishni o`rgatadi.

3-savolga javob topamiz.

Yon qo`shni-jon qo`shni.

Bir bolaga yeti mahalla ota-ona.

Avval o`yla keyin so`yla.

Do`st yomon kuningda bilinadi.

Qo`shning tinch, sen tinch.

Bu mashg`ulot orqali o`quvchilar harflardan foydalanib so`zlar hosil qilishni va bu so`zlardan gaplar tuzishni o`rganishadi natijada o`zbek xalq maqollari kelib chiqadi. O`zbek xalq maqollari o`quvchilarda axloqiy tarbiyani shakllantiradi, milliy

NORDIC INTERNATIONAL UNIVERSITY

qadryatlarni singdiradi, aqliy tafakkurini boyitadi va nutq boyligini oshirishga yordam beradi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda o`quvchilarning bilim salohiyatini takomillashtirishni bog`cha va boshlang`ich sinfdan boshlashimiz lozim va shunday bo`lmoqda . Ona tili fanidagidagi mashqlarni milliy ruhda va zamonaviy raqamli texnologiyalar orqali olib borilsa maqsadga muvofiq bo`ladi. Ona tili darsini zamonaviy axborot texnologiyalari asosida tashkil etish – bu darsni qiziqarli, intiraktiv va samarali o`tishning eng yaxshi usullaridan biridir. Bunday yondoshuvlar o`quvchilarning nutq madaniyatini, tafakkurini va ijodiy fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi. Shuningdek, zamonaviy hayotda axborot texnologiyalaridan to`g`ri foydalanishni o`rganadilar.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. A`zam Xoliqov "Pedagogik mahorat"darslik 2025- 249-b
2. Karima Qosimova, Safo Matjonov, Xolida G`ulomova, Sharofat Yo`ldosheva, Sharifjon Sariyev "Ona tili o`qitish metodikasi" darslik 2009-212-b.
3. "Ta`limdagi xalqaro tadqiqotlarning yangi O`zbekiston taraqqiyotidagi o`rni" mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya ilmiy ishlar to`plami 2024-47-b
4. "Flippity" platformasi.

NORDIC INTERNARTIONAL UNIVERSITY